

Stockholm 4 november 2014

Dnr
172/14

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Synpunkter på remisspromemorian "En bättre skolstart för alla: bedömning och betyg för progression i lärandet (U 2014:C)

Lärarnas Riksförbund har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad remisspromemoria.

Lärarnas Riksförbund delar utredningens inriktning om att ytterligare insatser behöver göras i grundskolan för att öka förutsättningarna för alla elever att inhämta basfärdigheterna, och på så vis klara grundskolan som helhet.

Förbundet bifaller följande förslag:

- Införandet av en skyldighet för skolans huvudmän att använda ett av Skolverket framtaget bedömningsstöd för årskurs 1 i ämnena svenska, svenska som andra språk och matematik.
- Införandet av kunskapskrav i läsförståelse för årskurs 1.

Förbundet avstyrker följande förslag:

- Införandet av betyg i årskurserna 4 och 5, samt de förslag som hör därtill i avvaktan på en utvärdering av betyg i årskurs 6.

Förbundet föreslår följande:

- Att kunskapskrav för skrivförmåga och matematik/räkneförmåga införs för årskurs 2 på samma sätt som föreslås för läsförmåga i årskurs 1
- I syfte att stärka likvärdigheten och garantera eleverna de resurser som behövs för att läroplanens mål för lågstadiet ska uppfyllas, behövs statliga ekonomiska bidrag till skolan. Ett sådant system, som bygger på en statlig finansieringsmodell, behöver utredas.

Utvecklade synpunkter från förbundet kopplade till ovan nämnda förslag

Utredningspromemorian tar bland annat sin utgångspunkt i vad forskningen säger skapar framgångsrika skolor och skolsystem. Tydlig uppföljning av rätt utbildade lärare och därtill tidiga stödinriktade insatser skapar en tydlig grund i en

framgångsrik skola. Senaste årens skolpolitiska reformer har också prioriterat detta, både när det gäller reformeringen av lärarutbildningen, förändringar i skollagen och införandet av en legitimation för lärare.

De förslag som utredaren presenterar i promemorian handlar om att stärka kunskapsresultaten och likvärdigheten i skolan. När det gäller förslaget om tidigare betyg anser förbundet att detta inte bör genomföras i enlighet med förslaget. Den främsta anledningen till den slutsatsen är att det behövs en noggrann utvärdering av konsekvenserna av införandet av betyg från årskurs 6. Det handlar bland annat om effekter på studieresultat och likvärdighet, hur elever och föräldrar uppfattat signalen om att få tidigare betyg, samt om förändringar för lärarkåren. Detta var dessutom en förutsättning för att reformen skulle genomföras, att den skulle utvärderas efter ett antal år.

Förbundets åsikt är dock att mellanstadiet, årskurserna 4-6, i möjligaste mån ska hanteras sammanhållet. Det innebär att betyg bör kunna sättas vid slutet av varje läsår enligt den skala utredaren föreslår. Detta kan bli aktuellt först efter en utvärdering. Det är också en fördel om frågor om betygsättning för årskurserna 4-6 behandlas tillsammans.

Förbundet stödjer dock till fullo resonemangen som ligger till grund för förslagen om ett obligatoriskt bedömningsstöd i årskurs 1 i ämnena svenska, svenska som andra språk och matematik, samt införandet av en kunskapskrav i läsförståelse för årskurs 1. Förbundet anser att ett liknande kunskapskrav bör införas för skrivförmåga och matematik, men först i årskurs 2 så att den första årskursen inte överlastas. Det viktiga i sammanhanget är att det sätts upp garantier för att alla elever lär sig baskunskaperna före utgången av årskurs 3.

Det utredningen delvis utelämnar är vikten av ett fungerande stödsystem för de elever som inte når målen och kunskapskraven. Det kan tyckas vara en underförstådd förutsättning, men vetskapen om det illavarslande läget i skolan när det gäller specialpedagogiska stödinsatser gör att dessa aspekter måste lyftas fram tydligare. Det handlar alltså om *hur* de elever som är i behov av stöd konkret ska få detta.

För att utredningens förslag ska fungera i praktiken krävs ett ökat statligt ansvarstagande. Kunskapen om att tidiga stödinsatser ger god effekt för undervisningen i hela skolsystemet har varit känd mycket länge, men skolans huvudmän har inte förmåtts att styra och prioritera enligt denna kunskap. Detta trots förändringar i lagstiftning, intensifierad skolinspektion och stödmaterial från Skolverkets sida.

Enligt förbundet är det av avgörande betydelse för grundskolan att staten riktar ekonomiska bidrag i den omfattning läroplanen kräver, särskilt med tanke på elevers rätt till tidiga stödinsatser. I detta arbete bör även gruppstorlekarna i lågstadiet finnas med som en parameter att ta hänsyn till när resursavvägningar ska göras. Sker inte detta är risken stor att utredningens förslag stannar vid formuleringar i lag och förordningar, utan att det sker reella förändringar i skolan. Därför behöver en utredning tillsättas som tittar på de ekonomiska förutsättningarna för skolan och hur dessa kan förbättras via ett tydligare statligt ansvarstagande.

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Bo Jansson
Förbundsordförande

Olof Lundborg
Utredare